

Varedeklaration for Moms, Årsstatistik

0 Administrative oplysninger om statistikproduktet

0.1 Navn

Moms, Årsstatistik

0.2 Emnegruppe

Generel erhvervsstatistik

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor m.v.

Erhvervslivets Struktur

Henning Vang Jørgensen, tlf. 39 17 35 71, e-post: hvj@dst.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med statistikken er at give en oversigt over landets erhvervsliv gennem en belysning af omsætningsforhold og de momsplichtige virksomheders fordeling efter bl.a. branche, ejerforhold og størrelse.

Momsen (merværdiafgiften) indførtes i Danmark i 1967, og de administrative oplysninger fra ordningen blev i første omgang udnyttet som grundlag for en kvartalssatistik over omsætningen i byerhvervene. Den første detaljerede årsstatistik, der også medtager landbrug mv., blev offentliggjort for 1970, og i forbindelse med denne publicering bragtes summariske sammenligningstal for 1969. Statistikken er siden videreført med omtrent samme struktur. Indtil nu er der i løbet af årene sket ændringer i brancheklassifikationen og mindre udvidelser af momsordningens dækningsområde.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Brugere: Staten, amter og kommuner, private virksomheder, organisationer, ambassader, pressen samt privatpersoner.

Anvendelsesområder: Offentlige og private planlægningsformål, herunder markedsundersøgelser. Endvidere undervisning og offentlig debat. Statistikkenes grunddata anvendes tillige på en række andre statistikområder i Danmarks Statistik, fx udenrigshandelstatistik, firmastatistik og nationalregnskab.

0.6 Kilder

De momsregistrerede virksomheders månedlige, kvartalsvise eller halvårslige redegørelser til toldvæsenet i forbindelse med momsbetalingen. Desuden baggrundsoplysninger fra det erhvervsstatistiske register.

0.7 Indsamlingshjemmel

Lov om Danmarks Statistik § 6 (jf. lovebekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000).

0.8 Respondentbyrde

Ingen

0.9 EU-regulering

Ingen

1 Indhold

1.1 Indholdsbeskrivelse

Opgørelsen giver et totalbillede af de fleste branchekområder både inden for landbrugs- og byerhverv. For de enkelte brancher findes oplysninger om antal momsregistrerede virksomheder, samlet omsætning fordelt på indenlandsk salg og eksport mv. samt om køb. Branchens struktur belyses igennem detaljerede størrelsesopdelinger af virksomhederne. Herunder vises, hvorledes branchens eksport mv. fordeler sig. Endvidere foretages der for de enkelte branchekområder dels opdelinger efter ejerforhold og dels opdelinger efter geografisk tilknytning. Endelig belyses de årlige bevægelser i bestanden af de momsregistrerede virksomheder i branchen.

1.2 Statistiske begreber

Population: Den statistiske enhed er registreringsenheden i toldvæsenets register over de momsafregnende virksomheder, som identificeres ved et SE-nummer. Pligten til at lade sig registrere indtræder, når den afgiftspligtige omsætning overstiger 20.000 kr. om året. I langt de fleste tilfælde omfatter registreringen den juridiske enhed, men andre registreringsmåder forekommer. I alt indgår der mere end 400.000 momsregistrerede virksomheder i opgørelsen, som dækker Danmark ekskl. Færøerne og Grønland.

Variable: Afgiftspligtig indenlandsk omsætning, afgiftsfri eksport mv., samlet afgiftsangivet omsætning og samlet afgiftsangivet køb. Desuden bl.a. branche, ejerforhold og kommune.

Momsordningen omfatter handel med nye og brugte varer samt el, gas, vand og varme. De fleste erhvervsmæssige tjenester er ligeledes afgiftspligtige, men der findes vigtige undtagelser inden for persontransport og rejsebureauvirksomhed, bank-, finansierings- og forsikringsvirksomhed, læge- og tandlægebehandling samt undervisning. For handel med fast ejendom gælder, at der betales moms af bygge- og anlægsvirksomhed og af mæglerhonorarer ved salg og udlejning. Derimod er ejendommens salgsværdi og lejeindtægt normalt undtaget fra moms. Offentlige ydelser - bortset fra energi- og vandforsyning, transport- eller renovationsvirksomhed - er kun omfattet af afgiftsordningen, såfremt afsætningen finder sted i konkurrence med private virksomheder.

I værdien af den afgiftspligtige omsætning indgår told- og punktafgifter, hvorimod moms og bilregistreringsafgift ikke er medregnet. Den samlede afgiftsangivne omsætning opdeles i henholdsvis afgiftspligtig indenlandsk omsætning og afgiftsfri eksport mv. Hovedreglen er, at det indenlandske salg er momspligtigt, mens eksporten sker afgiftsfrit. Der er dog nogle vigtige undtagelser fra denne regel:

Det indenlandske salg af aviser og brevporto samt salg og udlejning af erhvervsfly og større skibe sker momsfrit, og det gælder tillige transportydelser her i landet i forbindelse med salg til lande uden for EU. Denne indenlandske omsætning behandles derfor administrativt på samme måde som eksporten og indgår i opgørelsen under afgiftsfri eksport mv.

De momsregistrerede virksomheder har ret til at trække momsen fra på de indkøbte varer og ydelser. Derfor indeholder momsredegørelserne oplysninger, som muliggør beregning af det samlede afgiftsangivne køb i ind- og udland. I købet indgår både råvarer, varer til videresalg og afgiftsbelagte ydelser samt desuden investeringsgoder.

Statistiske mål: Antal registreringsenheder opgøres dels som alle enheder, der har været i drift i løbet af året, dels som antallet ved årets udgang. Endvidere foretages der særskilt optælling af de i året tilmeldte og afmeldte registreringsenheder.

Ved opgørelsen af den gennemsnitlige omsætning og den gennemsnitlige eksport i de enkelte branchegrupper medtages alene registreringsenheder, som har været i drift hele året.

Grupperinger:

Brancher: Fordeling i henhold til Dansk Branchekode 1993 (DB93), 2. udgave 1996. Ved offentliggørelsen anvendes U11 standardgrupperingen i DB93, som det mest detaljerede niveau.

Ejerforhold: Der skelnes ved offentliggørelsen imellem kategorierne: a) enkeltmandsfirma, b) interessentskab, kommanditselskab, c) anpartsselskab, d) aktieselskab, e) andelsforening og f) anden ejer.

Geografisk opdeling: Der offentliggøres summariske resultater for hver amtskommune. Videregående opdelinger, fx på primærkommuner, er mulige med de begrænsninger, som tællingsenhedens karakter og diskretionshensyn tilsiger.

Størrelsesgrupper: Antal registreringsenheder, samlet afgiftsangivet omsætning og afgiftsfri eksport mv. fordeles på 10 størrelsesintervaller for den samlede afgiftsangivne omsætning. Desuden fordeles antal registreringsenheder på 8 intervaller for størrelsen af den afgiftsfri eksport mv.

2 Tid

2.1 Referencetid

Som referencetid anvendes kalenderåret. Antal registreringsenheder opgøres dog også pr. 31. december i tællingsåret.

2.2 Udgivelsestid

Statistikken offentliggøres årligt og godt 1 år efter tællingsårets afslutning. For byerhvervene udarbejdes der foreløbige summariske resultater i tilknytning til offentliggørelsen af kvartalsstatistikken for tællingsårets sidste kvartal.

2.3 Punktlighed

1998-statistikken udkom ca. 2 måneder senere end planlagt. Der arbejdes mod en nedbringelse af udgivelsestiden, således at statistikken for et givet år offentliggøres i slutningen af det følgende år.

2.4 Hyppighed

Statistikken udkommer årligt. Der udarbejdes desuden en summarisk kvartalsstatistik, der primært sigter mod at understøtte konjunkturvurderinger.

3 Pålidelighed og usikkerhed

3.1 Samlet pålidelighed

Der kan teoretisk ofte være en økonomisk interesse for den enkelte virksomhed i at underrapportere det indenlandske salg og at overrapportere købet, men i hvilket omfang det finder sted vides ikke.

Statistikken er i andre henseender en totalopgørelse, der bygger på et temmelig fuldstændigt materiale, som er veldefineret på baggrund af et detaljeret

regelsæt, en årelang praksis og en systematisk administrativ kontrol. Problemerne er derfor primært knyttet til enhedsafgrænsningen og begrebsafgrænsningen i momsloven sammenlignet med den afgrænsning, som er ønskelig ud fra en rent statistisk vurdering.

3.2 Usikkerhedskilder

Et hovedproblem vedrører afgrænsningen af registreringsenhederne. En registreringsenhed svarer normalt til den juridiske enhed, men i nogle tilfælde omfatter registreringsenheden en fællesregistrering af flere juridiske enheder, fx flere aktieselskaber, som ellers ville være hjemmehørende i hver sin branche eller hver sin kommune. I andre tilfælde forekommer en opsplitning af den juridiske enhed i flere delregistreringer, således at enheden optræder flere steder i statistikken. Der vil oftest være de store firmaer, som er enten fælles- eller delregistrerede.

Ved analyser er det også væsentligt at være opmærksom på, at der i en juridisk enhed kan indgå flere arbejdssteder. Det er fx af betydning inden for detailhandelen, hvor en registreringsenhed kan omfatte en kæde af butikker, som er fordelt over landet, men hvis sammenlagte omsætning eller køb i statistikken bliver henført til registreringsenhedens hovedadresse.

Et særligt problem udgør delregistreringer af eksportorganisationen i visse større firmaer. For at opnå en hurtigere tilbagebetaling af momsen på råstoffer m.v., der anvendes i forbindelse med eksportaktiviteter, har en række større juridiske enheder anmodet om en særskilt registrering alene af eksportaktiviteten. Imellem hovedenheden og eksportenheden vil der herefter på papiret foregå en intern handel, således at delregistreringen medfører, at branchens omsætning og køb bliver større. Danmarks Statistik har i disse tilfælde søgt at konsolidere omsætning og køb på den juridiske enhed, men i praksis er det ikke altid muligt at neutralisere virkningen af delregistreringer. Momssystemet kan hævdes at rumme elementer af selvkontrol vedrørende afgiftspligtig indenlandsk omsætning og samlet afgiftsangivet køb, idet momsbetalingen for en vare mv. i et omsætningsled tjener som fradrag i det følgende ledes momsbetaling (ekskl. det endelige forbrugsled). Det gælder imidlertid ikke for afgiftsfri eksport mv., hvor en forkert eller mangelfuld angivelse ingen konsekvenser har for momsregningen.

3.3 Tal for usikkerhed

Ingen

4 Sammenlignelighed

4.1 Sammenlignelighed over tid

En række fordelinger kan med de modifikationer, som justeringerne af momsloven indebærer, føres tilbage til statistikens start. Statikkens centrale fordeling på brancher er imidlertid ændret flere gange. Fra 1976 (med sammenligningstal for 1975) indførtes en ny 5 cifret branchekode (DSE77), der afløste den hidtidige 4 cifrede kode. Særlig betydningsfuld var også overgangen til den 6-cifrede klassifikation "Dansk Branchekode 1993", som betyder at sammenligninger af oplysningerne før og efter 1992 ofte er vanskelige at gennemføre for den enkelte branchegruppe. Danmarks Statistik har imidlertid søgt at foretage beregninger af hovedtallene for 1983-1991 på de grupperinger, som gælder efter indførelsen af DB93. Disse beregninger findes tilgængelige i Erhvervsstatistisk databank og i Danmarks Statistikbank, www.statistikbanken.dk.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

I firmastatistikken, hvor den statistiske enhed er den juridiske enhed, integreres oplysninger om de momsafregnende virksomheder med statistikken over erhvervsbeskæftigelsen og regnskabsstatistikken. Firmastatistikken oplysninger om omsætning mv. omhandler kun den private sektor, mens momsstatistikken medtager alle ejerformer.

Ved sammenligninger med andre opgørelser, som indeholder omsætningsoplysninger, fx regnskabsstatistikken, må man være opmærksom på, at årsregnskabslovens nettoomsætningsbegreb afviger fra det omsætningsbegreb, der anvendes i momsloven. Der er ikke mindst en forskel i behandlingen af punktafgifter.

4.3 Foreløbige og endelige tal

Der udarbejdes ingen egentlig foreløbig opgørelse, men for byerhvervene kan den kvartalsvise omsætningsstatistik betragtes som en foreløbig statistik over hovedtallene.

5 Tilgængelighed

5.1 Distributionskanaler

Nyt fra Danmarks Statistik. Generel erhvervsstatistik (Statistiske Efterretninger) og Danmarks Statistikbank.

Årspublikationer: *Statistisk Årbog* og *Statistisk Tiårsoversigt*.

Hovedresultater offentliggøres i *Nyt fra Danmarks Statistik*, mens de detaljerede resultater og dokumentationen bringes i *Statistiske Efterretninger*. I *Statistisk Årbog* offentliggøres en række tabeller, der primært vedrører det senest foreliggende år, mens der i *Statistisk Tiårsoversigt* bringes en længere tidsserie af hovedresultater.

On line-tilgængelige resultater findes i *Danmarks Statistikbank*, www.Statistikbanken.dk vedr. antal registreringsenheder, omsætning og køb for en længere årrække, herunder beregnede fordelinger efter DBØ3-branchekoden tilbage til 1983. Her findes ligeledes tidsserier for antal momsregistrerede virksomheder baseret på henholdsvis den nye og den gamle branchegruppering, men uden beløbsoplysninger.

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

I det årlige statistikregister findes der beløbsdata og baggrundsvariable for hver registreringsenhed i den reviderede form, hvorpå de indgår i opgørelsen. Der er således rige muligheder for at foretage mere detaljerede opgørelser end de publicerede, eller for at kombinere oplysningerne med andet materiale med samme identifikationsnøgle (SE-nummer).

5.3 Dokumentation

En beskrivelse af opgørelsesmetoden for det enkelte år findes i tilknytning til artiklen i *Statistiske Efterretninger*.

5.4 Øvrige oplysninger

Vedtørende begreber og definitioner i tilknytning til momsordningen kan der i øvrigt henvises til Told- og Skattestyrelsens "Momsvejledning".

